

Namnet i kuvertet

Berättelse

Det är år 1888 i Paris. En grupp matematiker sitter vid ett bord. De ska välja ut den bästa lösningen på ett svårt problem. Problemet handlar om hur en kropp snurrar.

På bordet ligger 15 papper. Inget papper har ett namn. På varje papper står bara en mening. Det kallas ett motto. Så vet ingen vem som har skrivit lösningen.

Ett papper är mycket bra. Det är så bra att alla blir förvånade. Mottot på pappret är: "Säg vad du vet, gör vad du måste, kom vad som komma vill."

Nu öppnar de ett litet kuvert. I kuvertet står namnet. Namnet är Sonja Kovalevsky. Hon är en kvinna!

Lösningen är så bra att Sonja får mer pengar än andra brukar få. Hon vinner ett stort pris. Hela världen får höra om henne.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
en matematiker	en person som arbetar med tal och problem
ett problem	något som är svårt att lösa
en lösning	svaret på ett problem
ett papper	ett ark som man skriver på
ett namn	det man heter
ett motto	en kort mening som man tror på
ett kuvert	papper som man lägger ett brev i
ett pris	en belöning för något bra

Läsförståelsefrågor

1. Var händer berättelsen?
 1. i Paris
 2. i Moskva
 3. i Stockholm
2. Hur många papper ligger på bordet?
 1. 5
 2. 15
 3. 50
3. Vad står på varje papper?
 1. ett namn
 2. ett motto
 3. ett telefonnummer
4. Vem har skrivit den bästa lösningen?
 1. en man
 2. Sonja Kovalevsky
 3. ingen
5. Vad får Sonja till slut? Svara med ett ord.

Facit

1. **a)** i Paris.
2. **b)** 15.
3. **b)** ett motto.
4. **b)** Sonja Kovalevsky.
5. **Ett pris** (och pengar).

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

På B-nivå räcker det att eleven hittar enkel information i texten. Texten är i presens. Tema: kunskap och att bli sedd för det man kan. Prata gärna om varför namnen var hemliga.

Diskussionsfrågor

- Är du bra på något? Vad?
- Tycker du om att lösa problem?

- **Skriv (3 meningar):** Skriv om något du är stolt över. Vad har du gjort?

Källor och faktagranskning

- Sofya Kovalevskaya - Wikipedia (engelska): https://en.wikipedia.org/wiki/Sofya_Kovalevskaya
- MacTutor History of Mathematics, University of St Andrews: <https://mathshistory.st-andrews.ac.uk/Biographies/Kovalevskaya/>
- Stockholms universitet, 'Sonya Kovalevsky - Sweden's first female professor': <https://www.su.se/english/about-the-university/cultural-heritage-and-history/the-history-of-stockholm-university/sonya-kovalevsky—swedens-first-female-professor>
- Encyclopaedia Britannica, 'Sofya Vasilyevna Kovalevskaya': <https://www.britannica.com/biography/Sofya-Vasilyevna-Kovalevskaya>
- Max-Planck-Gesellschaft, 'Mathematics opens up a new, wonderful world': <https://www.mpg.de/female-pioneers-of-science/sofia-kovalevskaya>

Faktagranskad i juni 2026. Nyckelfakta: Sonja Kovalevsky (ryska: Sofja Vasiljevna Kovalevskaja) föddes 15 januari 1850 i Moskva och dog 10 februari 1891 i Stockholm i lunginflammation efter influensa, 41 år gammal. Kvinnor fick inte studera vid universitet i Ryssland, så hon ingick 1868 ett (först formellt) äktenskap med Vladimir Kovalevsky för att kunna resa och studera utomlands. Hon studerade privat för Karl Weierstrass i Berlin och tog doktorsexamen i Göttingen 1874. 1888 vann hon Prix Bordin av franska vetenskapsakademien för sitt arbete om en roterande kropp (Kovalevskys snurra). 1884 blev hon lektor/professor vid Stockholms högskola och 1889 utnämndes hon till ordinarie professor - världens första kvinnliga matematikprofessor och Sveriges första kvinnliga professor. Osäkerhet: hon kallas i svenska källor oftast Sonja Kovalevsky; namnet translittereras även Sofia/Sofja Kovalevskaja. Bilden är daterad 'strax efter 1880' med okänd fotograf och är public domain.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.